

потребата од вклучување и на сензитивни прашања и контроверзни личности во наставните содржини. При тоа, посебно се посочи неопходноста за мултиперспективност при нивното презентирање пред учениците. Фактот што средношколските професори за свој реципиент имаат ученици кај кои чувството за самостојно резонирање е на далеку повисоко ниво од она кај учениците во основното образование е гаранција за квалитетно анализирање на овие запоставени прашања. Значи, во наставата по современа историја послободно можат да се употребуваат и покомплицирани изворни материјали како надополнување на наставните содржини.

Ѓорѓи Чакарјаневски, ШЕСТИ ДРЖАВЕН НАТПРЕВАР ПО ИСТОРИЈА ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД СРЕДНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

На 11 и 12 мај 2001 година, во организација на Сојузот на друштвата на историчарите на Република Македонија, а во соработка со Бирото за развој на образованието на Република Македонија и Републичкиот одбор на СЗБ од НОАВ на Македонија, се одржа Шестиот државен натпревар по историја за учениците од средното образование. Традиционално, државниот натпревар се одржа во градот чиј претставник на претходните натпревари го освои првото место. А тоа беше училиштето „Св. Наум Охридски“ од Македонски Брод.

Државниот натпревар и оваа година ја имаше општата тема „НА ВРУТОЦИТЕ НА НЕПОКОРОТ“ Во рамките на темата, беа обработувани процеси, настани и личности од историското минатото на македонскиот народ.

Завршните активности на семинарот се одвиваа по следниов редослед: презентација на заклучоците и препораки од рапортите на работните групи; коментари на специјалистите поканети од Советот на Европа, кои во текот на дискусиите во работните групи имаа активно учество; презентација од генералниот известувач на усвоените заклучоци и препораки на семинарот.

Општ заеднички заклучок на партиципентите и специјалистите од Советот на Европа беше дека ваквите отворени расправи придонесуваат за развивање и унапредување на наставата по современа историја и затоа е потребно нивно интензивирање.

На натпреварот учествуваа 36 ученици од 20 градови во Македонија, победници на претходно организираниите училишни натпревари, а присуствуваа и нивните професори – ментори. Собирното место на учениците и нивните ментори беше направено на 11 мај, во 14,00 часот, во Училишниот центар за средно образование „Св. Наум Охридски“ во Македонски Брод.

Учениците што дојдоа од другите градови од Републиката беа сместени кај нивни соученици од Македонски Брод, додека пак менторите во хотелот „Самоков“ во Самоков.

Организацијата на натпреварот од страна на сите организатори и посебно од страна на домаќинот, училиштето „Св. Наум Охридски“, со ангажирање на неговиот директор и

на професорите по историја, беше на завидно ниво.

На свеченото отварање во училиштето, од името на градот домаќин добредојде, пријатен престој и успешни натпреварувачки резултати им посака директорот на училиштето Трајан Крстески, а од името на организаторот присутните ги поздравиле и натпреварот го прогласиле за отворен претседателот на СДИРМ д-р Васил Јотевски. Потоа беше изведена свечена приредба подготвена од учениците од Гимназијата. Наредниот ден (12 мај), за учениците и професорите беше организирана посета на локалитетите пештерата Пешна и Девините Кули. Таму, низ пригодно и мошне убаво предавање, професорот по географија Михаило Маџоски ги запозна присутните професори и ученици со минатото на Македонски Брод и неговата околина, од најстаро време до денес.

Натпреварот беше добро организиран, со високо воспитно и образовно ниво, а постигнатите резултати, како што констатираа и присутните советници по историја од Бирото за развој на образованието на Р Македонија, беа извонредни. Тоа покажува дека учениците имаат посебен интерес за проучување на нашата историја, за што ни говорат и постигнатите знаења од проблематиката која беше тесно поврзана со: ослободителната и револуционерна борба на македонскиот народ во XIX век; 60 години од настаните во Втората светска војна – делот од 1941 година; 60 години од востанието во Македонија – делот од 1941 година, 10 години самостојна Република Македонија како и со знаменитите личности: Даме Груев и Тодор Циповски – Мерџан како посебна тема.

И додека учениците се натпреваруваа, за професорите – ментори беше организирана посебна трибина на тема *Новата програма за настава по историја во гимназиското образование*. За мошне интересната тема која предизвика особено внимание кај присутните професори, свое излагање имаше Јосиф Милчески, долгогодишен советник по историја при Бирото за развој на образованието на Р Македонија

Натпреварувачкиот дел (тестот) беше изведен во физкултурната сала на УЦСО „Св. Наум Охридски“, во извонредна другарска и натпреварувачка атмосфера. Учениците-натпреварувачи имаа на располагање 60 мин. за решавање на поставените триесетина прашања класифицирани во четири групи од областа на историјата што ја проучуваат во нивниот образовен процес.

По извршеното тестирање и прегледувањето на тестовите од страна на комисијата во состав: д-р Васил Јотевски, д-р Ѓорѓи Чакарјаневски, д-р Тодор Чепреганов, д-р Катерина Тодороска и Љубомир Трајовски, како и од дополнителната комисија за следење на бодирањето на тестовите во состав: Стево Донев, професор во Државното економско-правно училиште „Васил Антевски – Дрен“ од Скопје, Соња Цветковска професор во Гимназијата „Гоце Делчев“ од Куманово и Ружа Жеваировска, професор во Гимназијата „Јосип Броз Тито“ од Скопје, едногласно беше констатирано и оценето дека натпреварот беше солидно организирано и дека учениците што се натпреваруваа покажаа извонредни познавања и постигнаа забележителни резултати од областа на историјата.

Првопласираниот ученик Љупка Чамовска, ДСУ „Ацо Русковски“

од Берово, под менторство на проф. Спасе Чамовски, од можните 100 освои 99 бода.

На второто место, со освоени 83 бода се пласира Бојан Трајковски, од УЦСО „Св. Наум Охридски“ од Македонски Брод, под менторство на проф. Гојко Алексоски.

На третото место се пласира ученичката Билјана Поповска од УСО „Методи Митевски Брицо“ Делчево, со освоени 81 бод, под менторство на проф. Антовски Митко.

Тие, покрај дипломи, добија и скромни парични награди: 3 000 денари за победникот; 2 500 денари за второпласираниот и 2 000 денари за третопласираниот натпреварувач. Покрај тоа, тие и нивните ментори добија по еден комплет книги, подарок од Институтот за национална историја, Сојузот на друштвата на историчарите на Р Македонија и издавачката куќа „Менора“ од Скопје.

Редоследот на другите освоени места беше следниот:

4. Љупчо Стојановски од ДСУ „Таки Даскалот“ од Битола, под менторство на проф. Трајче Катавовски;

5. Зоран Ивановски од ДСУ „Митко Пенџуклиски“ од Кратово, под менторство на проф. Миле Марковски;

6. Љубиша Златески од УСО „Кирил Пејчиновиќ“ од Тетово, под менторство на проф. Јованка Јовановска;

7. Николче Нешковски од УСО „Наум Наумовски Борче“ од Крушево, под менторство на проф. Владо Деспотовски;

8. Костантина Котлартовска од ДСУ „Цар Самуил“ од Ресен, под менторство на проф. Благоја Јончевски;

9. Димче Апасиев од УСО „Кочо Рацин“ од Велес, под менторство на проф. Сашко Николовски;

10. Ружица Трпевска од ДСЕПУ „Васил Антевски – Дрен“ од Скопје, под менторство на проф. Стево Додев;

11. Јасмина Тодороска од Гимназија „Мирче Ацев“ од Прилеп, под менторство на проф. Снежана Цветјоска;

12. Радивое Симоновски од Гимназијата „Кочо Рацин“ од Свети Николе, под менторство на проф. Коста Штериов;

13. Диме Ратајковски од ДУСО „Браќа Миладиновци“ од Скопје, под менторство на проф. Сузана Митевска;

14. Елизабета Ристевска од УЦСО „Мирко Милески“ од Кичево, под менторство на проф. Бранко Велјановски;

15. Крсте Самаџиев од УЦСО „Св. Кирил и Методиј“ од Неготино, под менторство на проф. Митра Јанчова;

16. Драгана Илиевска од Гимназијата „Гоце Делчев“ од Куманово, под менторство на проф. Соња Цветковска;

17. Здравко Станојковиќ од УСО „Јосиф Јосифовски Свештарот“ од Гевгелија, под менторство на проф. Миле Смилков;

18. Љупчо Петковски од ДСУ „Раде Јовчевски Корчагин“ од Скопје, под менторство на проф. Вера Лазарова;

19. Крсте Илиевски од Гимназијата „Добри Даскалов“ од Кавадарци, под менторство на проф. Блаже Јованов;

20. Анитка Анчева од ДСУ „Димитар Влахов“ од Струмица, под менторство на проф. Илија Карамазичев;

21. Соња Тасева од ДСУ „Цветан Димов“ од Скопје, под менторство на проф. Диме Маџовски;

22. Дарко Лешоски од ДСХТУ „Марија Кири“ од Скопје, под менторство на проф. Нада Лозановска;

23. Срѓан Цветковиќ од ДСУ „Димитрија Чуповски“ од Велес, под менторство на проф. Љупчо Јовановски;

24. Александар Ристовски од УСО „Методи Митевски Брицо“ од Македонска Каменица, под менторство на проф. Митко Антовски;

25. Николинка Лазиќ од ЕМУЦ „Киро Спанцов Брко“ од Кавадарци, под менторство на проф. Ристо Трајковски;

26. Игор Минов од ДСТТУ „Никола Карев“ од Струмица, под менторство на проф. Ацо Ангелов;

27. Мануела Димитровска од УСО „Ванчо Прке“ од Виница, под менторство на проф. Ратко Јовановски;

28. Александар Ристевки од ДСУ „Јосип Броз Тито“ од Скопје, под менторство на проф. Ружа Жеваировска;

29. Горан Манов од ДЕМАУ „Гошо Викентиев“ од Кочани, под менторство на проф. Величко Петрушев;

30. Весна Трајковска од ДУСО „Орце Николов“ од Скопје, под менторство на проф. Оливера Димова;

31. Љубица Гулакова од Гимназијата „Јане Сандански“ од Струмица, под менторство на проф. Александар Тасев;

32. Валерија Ивановска од УСО „Јовче Тесличков“ од Велес, под менторство на проф. Цане Кимов;

33. Благоица Павлеска од ДСУ „Орде Чопела“ од Прилеп, под менторство на проф. Славка Горданоска;

34. Ратко Јовановиќ од ДМУЦ „8 септември“ од Скопје, под менторство на проф. Спасена Ангеловска;

35. Зорица Митревска од ЗШУЦ „Ѓорче Петров“ од Кавадарци, под менторство на проф. Атанас Атанасов и

36. Бобан Маладеновски од ДСУ „Наум Наумовски Борче“ од Пробиштип, под менторство на проф. Добре Колевски.

Сојузот на друштвата на историчарите на Република Македонија и Педагошкиот завод на Република Македонија на сите училишта, нивните директори, ученици и ментори што учествуваа на натпреварот им упатија благодарност, а на победниците им посакаа натамошни успеси.

Прогласувањето на победниците и доделувањето на наградите го направи претседателот на Сојузот на друштвата на историчарите на Р Македонија д-р Васил Јотевски.

На крајот, во завршниот дел што следуваше по прогласувањето на победниците, во пријатна и другарска атмосфера, во знак на благодарност за извонредно добро организираниот натпревар и посебно за сместувањето и грижата за учениците, претседателот на Сојузот на друштвата на историчарите на Р Македонија, од името на организаторите, на домаќинот – Училишниот центар за насочено образование „Св. Наум Охридски“ од Македонски Брод, односно на неговиот директор Трајан Крстески, на професорот по историја Гојко Алексоски, како и на другите колеги од училиштето, им упати посебна благодарност. Во својот пригоден говор тој нагласи дека организаторите се мошне задоволни од интересот и присуството на професорите и учениците на натпреварот, но и од постигнатите резултати.

Следниот државен натпревар по историја ќе се одржи во мај 2002 година и тој ќе биде организиран во

градот Берово, чиј ученик на натпреварот го освои првото место.

Елена Лакинска и Даринка Пачемска Петреска, ФОРМИРАНО ЗДРУЖЕНИЕ НА НАСТАВНИЦИ ПО ИСТОРИЈА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Веќе подолго време во нашата земја се чувствуваше потреба од посебна стручна асоцијација на наставниците по историја од сите степени на образование. Ваквата потреба беше наметната од повеќе причини, меѓу кои: 1. Промените што настанаа по осамостојувањето на Р Македонија и програмското реструктурирање на наставата по историја; 2. Иновациите што настанаа во доменот на методологијата на наставата по историја и во начините на нејзиното предавање 3. Промените во целите и задачите на наставата по историја сообразени со потребите на новото време, кое бара мултиперспективност во предањето на историја. 5. Присутните обиди од страна на меродавните просветните фактори во земјата за маргинализирање на историјата во системот на образованието во Р Македонија.

Иницијалното собрание се одржа на 14 октомври 2000 година, кога беше прифатен статутот на Здружението, а основачкото собрание се одржа на 20 април 2001 година.

Според чл. 1 од статутот, Здружението на наставниците по историја во Република Македонија се формира како стручно здружение. Тоа е граѓанска, неполитичка, нестопанска, несиндикална и нерелигиозна организација.

Целите и задачите на Здружението се: да го помага развојот на наставата, стручното и методското усовршување (обука) на наставниците по истори-

ја; да ги обедини и да ги легитимира своите членови пред општеството.

Намерата на Здружението е да придонесува за подобрување на наставата, за стручно и методско усовршување (обука) на наставниците по историја. Тоа ги постигнува своите цели со примена на следните средства:

1. Донесува посебна програма за работа;

2. Организира собири, семинари, дебати и други форми за размена на искуствата за унапредување на наставата по историја и за стручно и методско доусовршување (обука) на наставниците по историја;

3. Издава стручно списание во врска со наставата по историја;

4. Информира за искуствата, методите и техниките на обука по историја;

5. Ја помага размената на достигнувањата меѓу наставниците и професорите;

6. Сороботува со соодветни здруженија по историја во Европа и надвор од неа преку соодветни облици и средства;

7. Потпомага и насочува индивидуални и групни барања на наставниците и професорите за модернизирање на наставата, за стручно и методско усовршување (обука) на наставниците по историја;

8. Ги следи и ги применува: националните, европските и општите достигну-